

Innst. S. nr. 104

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra samferdselskomiteen

Dokument nr. 8:152 (2001-2002)

Innstilling fra samferdselskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Thore A. Nistad og Christopher Stensaker om å gi frikort for betaling av bompengavgift til lokalbefolkningen som bor ved E39 mellom Øysand og Thamshamn, og som i fremtiden ikke vil kunne benytte seg av nybygd E39

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om en ordning med frikort for betaling av bompengavgift til lokalbefolkningen som bor ved E39 mellom Øysand og Thamshamn, og som i fremtiden ikke vil kunne benytte seg av nybygd E39."

Som bakgrunn for forslaget vises det til at det i løpet av de siste tiårene er det satt opp et stort antall bompengestasjoner langs norske riksveier. Bompengennekningen blir forklart med at staten trenger inntektene for å bygge ut veinettet til en bedre standard.

I dokumentet pekes på at det normale i Norge er at bompengene kreves inn omtrent fra det tidspunktet anleggsarbeidene for det angjeldende veiprojektet igangsettes. Trafikantene må dermed betale, selv om de må benytte et utilstrekkelig veianlegg. Bompengestasjonenes avvisningseffekt blir dermed stor, og kjøring langs andre og eldre riksveier, eller langs lokale veier, blir et godt alternativ til å kjøre på en nedslitt og trafikkfarlig riksvei hvor man i tillegg må betale bompenger for et veianlegg som ikke er bygget.

I enkelte tilfeller blir dette problemet så stort at det er innført bompenger også på de alternative kjørerutene. Et eksempel på dette er E39 mellom Øysand og Buvika

og Viggja. Lokalbefolkningen i nærheten av denne bommen, f.eks. i Buvika og Viggja må i mange tilfeller betale bompengavgift for å komme seg til og fra arbeid selv om de ikke kommer til å bruke den nye veien. De må med andre ord betale daglig, eller flere ganger daglig, selv om det ikke skal bygges ny vei lokalt.

Det må etter forslagsstillernes syn være fornuftig å innføre en unntaksordning fra bompengene for dem som er registrert bosatt i et område der det er innkreving av bompenger på veier hvor det åpenbart er slik at befolkningen i fremtiden ikke vil kunne gjøre seg bruk av den nye veien.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigrun Eng, Bjørgulv Froyn, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Tor-Arne Strøm, fra Høyre, Anne Berit Andersen, Sverre J. Hoddevik, Hans R. Kjæstad og lederen Petter Løvik, fra Fremskrittspartiet, Thore A. Nistad og Kenneth Svendsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen og Heidi Sørensen, fra Kristelig Folkeparti, Odd Holten og Jan Sahl og fra Senterpartiet, Liv Signe Navarsete, viser til vedlagte uttalelse av 11. desember 2002 fra Samferdselsdepartementet v/statsråden.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil vise til at Stortinget ved behandlingen av St. prp. nr. 83 (2000-2001) vedtok bompengennekning som en delfinansiering av OPS-projektet Øysand – Thamshamn på E39 og at bompengeproblemet skulle følge de gjeldende takstretningene, rabattordninger inkludert.

Flertallet registrerer at samferdselsministeren i sitt svarbrev til komiteen ikke vurderer forslaget i

Dokument nr. 8:152 (2001-2002) til å være i samsvar med takstretningsslinjene for bompengeprojektet.

Flertallet registrerer også at samferdselsministeren mener at situasjonen som er beskrevet i Dokument nr. 8:152 (2001-2002) ikke åpner for fritak for bompenger, noe som har vært gjort i særskilte tilfeller ved enkelte bompengeprojekter.

Flertallet vil på denne bakgrunn avvise forslaget i Dokument nr. 8:152 (2001-2002).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til saksframlegget i Dokument nr. 8:152 (2002-2002) og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om en ordning med frikort for betaling av bompengavgift til lokalbefolkningen som bor ved E39 mellom Øysand og Thamshamn, og som i fremtiden ikke vil kunne benytte seg av nybygd E39."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om en ordning med frikort for betaling av bompengavgift til lokalbefolkningen som bor ved E39 mellom Øysand og Thamshamn, og som i fremtiden ikke vil kunne benytte seg av nybygd E39.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:152 (2001-2002) - forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Thore A. Nistad og Christopher Stensaker om å gi frikort for betaling av bompengavgift til lokalbefolkningen som bor ved E39 mellom Øysand og Thamshamn, og som i fremtiden ikke vil kunne benytte seg av nybygd E39 – avvises.

Oslo, i samferdselskomiteen, den 23. januar 2003

Petter Løvik
leder

Anne Berit Andersen
ordfører

Geir-Ketil Hansen
sekretær

Vedlegg

Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til samferdselskomiteen, datert 11. desember 2002

Dokument nr. 8:152 (2001-2002) Forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Thor A. Nistad og Christopher Stensaker om å gi fritak for betaling av bompengavgift til lokalbefolkningen som bor ved E 39 mellom Øysand og Thamshamn, og som i fremtiden ikke vil kunne benytte seg av nybygd E 39

Jeg viser til samferdselskomiteens brev av 21. oktober 2002, med vedlegg.

Det foreslås i Dok. nr. 8:152 (2001-2002) at lokalbefolkningen som bor ved E 39 mellom Øysand og Thamshamn og som i fremtiden ikke vil kunne benytte seg av nybygd E 39, bør få fritak. Det vises til at lokalbefolkningen i nærheten av bommen på eksisterende veg i mange tilfeller må betale bompenger for å komme seg til og fra arbeid selv om de ikke vil komme til å bruke den nye vegen.

Bompenginnkreving til prosjektet E 39 Øysand - Thamshamn er vedtatt av Stortinget gjennom behandlingen av St.prp. nr. 83 (2000-2001), jf Innst. S. nr. 298 (2000-2001). En klar forutsetning var at bompengeprogget skulle følge de gjeldende takstretninglinjene, herunder gjeldende rabattordninger. Det er bred lokal enighet om prosjektet og det vedtatte bompengeprogget.

Bompengene vil inngå som del av den statlige godtgjøringen til OPS-selskapet. Bompengebidraget, som er basert på en innkrevingstid på 15 år, er sårbart overfor endringer i forutsetningene.

Fritak for enkelte beboere

Etter min vurdering er det foreslåtte fritaket ikke i tråd med takstretninglinjene for bompengeprojekt. I enkelte andre bompengeprojekter har det blitt gitt fritak for bestemte grupper i helt særskilte tilfeller. Disse tilfellene kan etter mitt syn ikke sammenliknes med

situasjonen i det foreliggende tilfellet. Det har for eksempel blitt gitt fritak for enkelte beboere fordi de blir nødt til å reise igjennom en bomstasjon for å komme til kommunale sentra. Dette er ikke tilfelle for lokalbefolkningen som bor ved E 39 mellom Øysand og Thamshamn.

Hovedprinsippet for bompengeprojekt er at alle som har nytte av en veg, skal betale bompenger. Trafikanter som ikke har nytte av en veg, skal i utgangspunktet ikke måtte betale bompenger. Det må i den sammenheng vektlegges at bygging av en ny og forbedret vegstrekning som innebærer avlastning av eksisterende veg, også vil gi nytte for trafikanter/beboere langs den gamle vegen. Statens vegvesen Sør-Trøndelag har beregnet at 80-90 % av trafikken vil gå på den nye vegen når den står ferdig. Utbyggingen av E 39 vil dermed bidra til å bedre sikkerhetsforholdene, redusere eksisterende miljøproblemer skapt av biltrafikken og bedre fremkommeligheten også på eksisterende veg. Utbyggingen vil også innebære at beboerne langs eksisterende E 39 vil oppleve en helt annen hverdag i form av bedret trafikksikkerhet og forbedret bomiljø.

Teknologien åpner ikke umiddelbart for å gi enkelte beboere fritak. I dagens betalingssystem er det ikke lagt opp til at en uten videre kan gi trafikanter gratis passering i enkelte bomstasjoner, i bestemte retninger - i såfall må det skje en endring av systemene. En slik endring vil igjen medføre økte administrasjonskostnader. Bomstasjonene på E 39 er ubemannede.

Som nevnt innledningsvis er bompengebidraget sårbart for endringer. Å gi enkelte fritak for betaling vil ikke være tilrådelig ut fra ovennevnte argumenter, spesielt når man ikke kjenner omfanget. Fritak for enkelte grupper av beboere vil innebære lengre innkrevingstid eller økte takster for de øvrige brukerne av vegen.